

Motion till riksdagen 2024/25:2294

av Joakim Sandell m.fl. (S)

Skarpare miljöpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU ska ta sitt rättvisa ansvar för en omställning i linje med vetenskapen och våra internationella åtaganden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att införa ett kompletterande klimatmål för Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Klimatförändringarna stärker orättvisorna i världen. Världens rikaste procent släpper ut tusen gånger mer växthusgaser än världens fattigaste procent. Samtidigt är det de fattigaste som redan idag drabbas hårdast. Även i Sverige är det människor med minst resurser som drabbas hårdast och har svårt att hänga med i omställningen. Det skapar också motstånd. Många känner sig pressade och utelämnade. Samtidigt vet vi att takten i omställningen måste accelerera kraftigt för att nå de klimatmål vi kommit överens om nationellt och internationellt, och skydda utsatta grupper från allt värre konsekvenser. Det är viktigt att inkludera barn och barns perspektiv vid åtgärder som vidtas för att mildra och lindra konsekvenserna för samhället och hälsan av ett förändrat klimat.

Kostnaderna och arbetet med omställning är en nödvändig investering för Sverige, men också vår möjlighet att återigen bygga det starka samhället. Vi ser redan nu konsekvenserna globalt men också hemmavid. Torka och bränder med skördar som slår fel och högre matpriser som följd. Översvämningar som kollapsar avlopp och förstör människors bostäder. Konflikter om spannmål, rent vatten och el har börjat hårdna och lett till högre priser. Antalet människor på flykt runt om i världen fortsätter öka. Vårt samhälle och vår vardag i Sverige kommer att utmanas i grunden om vi inte lyckas ställa om. Det handlar också om våra barn och barnbarns framtid. Alla barn har rätt att få växa upp med framtidstro och i trygghet i en hållbar värld.

I Parisavtalet enades världens länder om att den globala temperaturökningen ska hållas under 2 grader och vi ska anstränga oss för att den ska stanna vid 1,5 grader. Även om Sveriges utsläpp minskat över tid går det alldeles för långsamt. Före coronapandemin och under en socialdemokratiskt ledd regering minskade Sveriges utsläpp med 1,5 procent per år. För att nå Sveriges nuvarande klimatmål om nettonollutsläpp år 2045 behöver utsläppen minska med 5 till 8 procent per år. För att klara Parisavtalets mål behöver utsläppen i världen halveras till 2030 och i princip utraderas till 2050. Vi vill därför att Sverige och EU ska ta sitt rättvisa ansvar för en omställning i linje med vetenskapen och våra internationella åtaganden. Vi vill också arbeta för att dagens klimatmål kompletteras med utsläpp från vår konsumtion.

Klimatkrisen är ett strukturellt problem som bara kan hanteras gemensamt. Därför måste den gröna omställningen lösas med gemensamma offentliga satsningar och principen om att förorenaren betalar. Vi måste motarbeta individualiseringen av klimatkrisen genom att göra gemensamma investeringar i förnybar och billig el, fungerande och billig kollektivtrafik och hållbar mat till rimliga priser, som gör det möjligt för alla att ställa om och leva ett gott liv i ett hållbart samhälle. Det kommer också skapa stora vinster för näringslivet och fler gröna jobb.

Den gröna omställningen måste också bli en vändpunkt som bryter med de ekonomiska orättvisorna och tar konkreta kliv mot ett ekonomiskt och socialt rättvist och hållbart samhälle. Samhällsklyftorna måste minska. De som har förmågan måste bära ett större ansvar samtidigt som möjligheter skapas för alla att vara en del av lösningarna så att också vårt välstånd omfördelas mer rättvist.

Det går också hand i hand med ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Kvinnor bidrar idag mer till omställningen genom att resa mer kollektivt och välja vegetariskt i större utsträckning. För att minska både utsläppen och de ekonomiska klyftorna som leder till överkonsumtion måste vi också öka jämställdheten. Den politik som ökar jämlikheten är också en politik för ökad jämställdhet och hållbarhet. Satsningar på stärkt välfärd, kollektivtrafik och billigare ekologisk mat främjar också möjligheterna till ett hållbart, jämställt liv.

Joakim Sandell (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Niklas Karlsson (S)

Ewa Pihl Krabbe (S)

Morgan Johansson (S)

Adrian Magnusson (S)

Yasmine Bladelius (S)

Ola Möller (S)

Anna Wallentheim (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Marianne Fundahn (S)